

แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญ
ของบทบาทพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ศักรนันท์ อุ่นแสงจันทร์
รองเสนาธิการ กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ฯ

วิทยาลัยการทัพบก

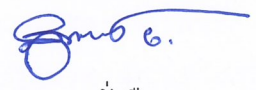
กันยายน 2567

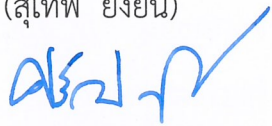
เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญ
ของบทบาทพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
โดย พันเอก ศักกรนันท์ อุ่นแสงจันทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก หญิง นवलสมร จรวงษ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตาม
หลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัย
ส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

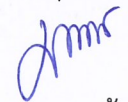
พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(ทองศักดิ์ มหาวงศ์)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(สุเทพ ยั่งยืน)

พลตรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(ศรัณย์ รอดบุญธรรม)

พันเอก กรรมการ
(คมกฤษ อจลานนท์)

พันเอกหญิง กรรมการ
(มนทิรา ยิ้มสมบุญ)

พันเอกหญิง กรรมการ
(นवलสมร จรวงษ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พินเอก ศักรนันท์ อุ่นแสงจันทร์
เรื่อง	แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
วันที่	11 กันยายน 2567 จำนวนคำ : 10,980 จำนวนหน้า : 35
คำสำคัญ	แนวทางเสริมสร้างความเข้าใจ, บทบาทพระมหากษัตริย์, ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น จำเป็นต้องเข้าใจความคล้ายคลึงและความแตกต่างของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยเฉพาะบทบาทสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยและในประเทศอื่น ๆ เช่น สหราชอาณาจักร และ เดนมาร์ก ว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ ต้องเข้าใจความแตกต่างของการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขกับระบอบอื่น โดยเฉพาะระบอบสาธารณรัฐ เพื่อพิจารณาประกอบกับบริบทของสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน นำไปสู่แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยควรเริ่มจากการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้การปกครองระบอบประชาธิปไตย และเสริมสร้างให้ประชาชนมีความตระหนักรู้ มีความภาคภูมิใจ และเข้าถึงบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างถูกต้องในทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความอ่อนไหวต่อสื่อโซเชียล ควรร่วมกันเผยแพร่ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินงานและดำเนินชีวิตต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Sakkranan Aunsangchan
TITLE: The suggestion to enhancing for Thai understanding of the significance of King's role in a democracy with the King as Head of State.
DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT :** 10,980 **PAGES :** 35
KEY TERMS: The suggestion to promote for understanding, The patronage of king, Democracy according to King chief
CLASSIFICATION: Unclassified

A study on the suggestion to enhancing for Thai understanding of the significance of King's role in a democracy with the King as Head of State. It is necessary to understand the similarities and differences in a democracy with the King as Head of State., especially the important role of the monarchy in Thailand and in other countries such as the United Kingdom and Denmark. Furthermore, it is essential to understand the differences between a democracy with the King as Head of State and other forms of government, particularly a republic, to consider with the context of Thai society from past to present. This leads to the suggestion to enhancing for Thai understanding of the significance of King's role in a democracy with the King as Head of State.

Suggestion to enhancing for Thai understanding should begin with strengthen democratic governance and raising public awareness and pride, ensuring that people of all ages accurately understand the role and significance of the monarchy. This is particularly crucial for children and youth who are sensitive to social media. Accurate information should be disseminated collectively, and the King's initiatives should be concretely implemented. The philosophy of sufficiency economy should be used as a guiding principle in both work and daily life.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะท่าน พันเอก หญิง นवलสมร จรวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา พลตรี ศรัณย์ รอดบุญธรรม เสนาธิการ กองทัพอากาศที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกท่าน เพื่อนร่วมงานทุกระดับที่ได้ทำงานร่วมกันมาด้วยความทุ่มเท เสียสละ อดทน ตลอดห่วงเวลาที่รับราชการ ทำให้การปฏิบัติราชการที่ผ่านมา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นผู้ที่ยกย่องแนะนำให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ถือว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันมา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลตั้งต้นที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำ หลักนิยม เอกสาร ตำรา ให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้อง และนักการทหารผู้ที่สนใจ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
แผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560	7
ระบอบประชาธิปไตย	8
รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ	8
การเมืองการปกครองของไทย	9
พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย	11
บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย	13
การปกครองระบอบประชาธิปไตยของสหราชอาณาจักร	16
การปกครองระบอบประชาธิปไตยของเดนมาร์ก	18
การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศฝรั่งเศส	19
ข้อดี-ข้อเสียของระบบประธานาธิบดี	22
ประโยชน์ของการมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ	22

สารบัญ (ต่อ)

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมบทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	24
แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความจำเป็นของบทบาท ของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์	25

บทที่ 3 บทอภิปรายผล

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข	27
ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันในการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขกับระบอบสาธารณรัฐ	29
ทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยตัวแทน และว่าด้วยความเป็นรัฐชาติ	30

บทที่ 4 บทสรุป

สรุปผลการวิจัย	32
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	33
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	35

เอกสารอ้างอิง

ประวัติย่อผู้วิจัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่แพร่หลายในโลกยุคปัจจุบันมิได้มีรูปแบบเดียว และประเทศที่จัดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็ได้มีเพียงประเทศเดียว หากแต่มีจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นตามลำดับกาลเวลาที่ผ่านไป¹ ปัจจุบัน 167 ประเทศทั่วโลกมี 110 ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย²

สำหรับประเทศไทยเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน โดยประวัติศาสตร์การปกครองของไทย ได้เริ่มมีหลักฐานเด่นชัดในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี และกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบันตามลำดับ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่มีความผูกพันและมีพระกรุณาธิคุณที่เป็นอเนกอนันต์อย่างยิ่งต่อชาติไทย ดำรงอยู่ในสถานะสถาบันหลักของชาติ ในทุกยุคทุกสมัย สถาบันพระมหากษัตริย์ได้นำพาชาติไทยผ่านพ้นเหตุการณ์และวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละยุคทุกสมัย เริ่มตั้งแต่การก่อตั้งอาณาจักรกรุงสุโขทัย อันเป็นจุดเริ่มต้นของดินแดนไทยในปัจจุบัน การปกป้องรักษาออบกู่เอกราช การรักษาอิสรภาพของชาติจากการล่าทธิอาณานิคม การนำประเทศสู่ความเป็นประชาธิปไตย การต่อสู้ทางลัทธิอุดมการณ์ การแก้ไขความยากจน และความขัดแย้ง ทั้งนี้พระปรีชาสามารถที่แสดงออกเป็นพระมหากุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทยในแต่ละยุคสมัยก็แตกต่างกันตามเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น

นับตั้งแต่ยุคที่ไทยเริ่มมีประชาธิปไตยจนถึงปัจจุบัน มีการกล่าวหาในหลายยุคหลายสมัยว่ารัฐบาลเป็นเผด็จการ ขาดความเป็นประชาธิปไตย มีการเรียกร้องให้นำรูปแบบการปกครองของประเทศอื่นมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นระบอบสังคมนิยม-คอมมิวนิสต์หรือสาธารณรัฐ อีกทั้งมีการโจมตีบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยไม่คำนึงว่าพระมหากษัตริย์ยังทรงมีบทบาท และอิทธิพลสำคัญ ทั้งในด้านการเมืองและสังคม

แม้ว่ารัฐบาลได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)³ แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)⁴ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2566-2570)⁵ ว่าด้วยเรื่องความมั่นคงประเทศชาติในทุกมิติ และทุกระดับ อีกทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคงได้จัดทำแผนรองรับได้แก่ แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี กระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570)⁶ แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (พ.ศ. 2566-2570)⁷ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2566-2570)⁸ ซึ่งให้ความสำคัญกับการธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจที่มีความสำคัญและจำเป็น เพื่อให้คนในชาติดำรงความผูกพันไว้ โดยไม่แบ่งแยก เปรียบได้ตั้งเป็นสถาบันหลักของความมั่นคงของชาตินั้น

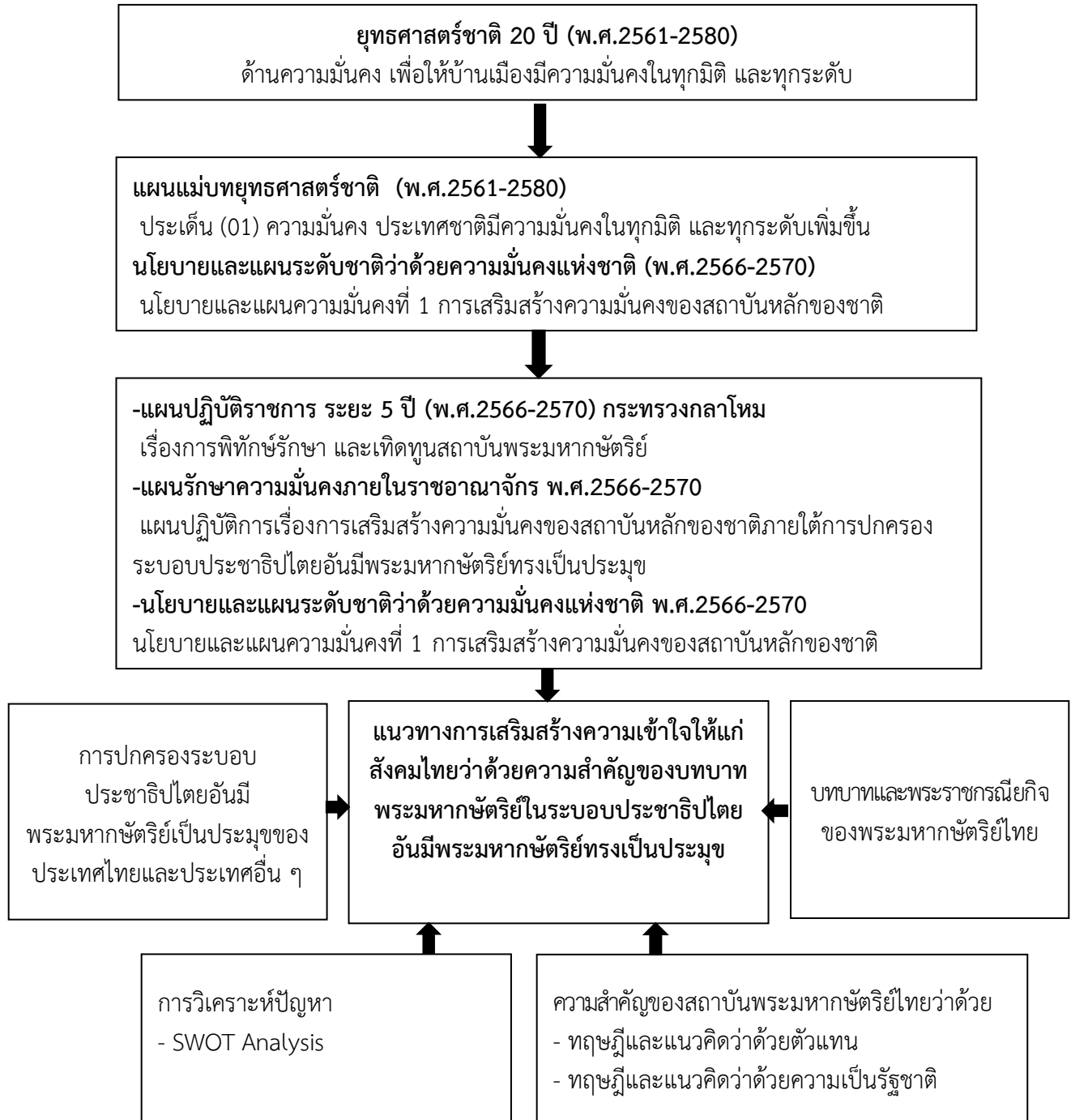
แต่สังคมไทยปัจจุบันยังคงมีการเรียกร้องให้นำรูปแบบการปกครองของประเทศอื่นมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นระบอบสังคมนิยม-คอมมิวนิสต์ หรือสาธารณรัฐ ประเด็นข้อดี และข้อเสียของระบบการปกครองเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญซึ่งมีการหารือ และถกเถียงกันทั้งในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และภายในหลากหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศซึ่งกำลังประสบภาวะการณเปลี่ยนแปลง หรือเหตุการณ์วิกฤติ ตัวอย่างที่เห็นอย่างประจักษ์คือ การถกเถียงข้อดี และข้อเสียระหว่างระบอบอำนาจนิยม (Authoritarianism) กับระบอบประชาธิปไตย (Democracy)

อย่างไรก็ตามในหลายประเทศยังคงใช้ระบอบการปกครองแบบเดียวกับประเทศไทย อย่างมีประสิทธิภาพกว่าระบอบสาธารณรัฐหรือสังคมนิยม ฉะนั้นการศึกษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทย และในประเทศอื่น ๆ กับระบอบสาธารณรัฐ พร้อมทั้งศึกษาสภาวะแวดล้อม และบริบทของสังคมไทยอย่างลึกซึ้ง จะสามารถนำไปสู่ความเข้าใจที่ถูกต้อง พร้อมทั้งแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทยและในประเทศอื่น ๆ กับระบอบสาธารณรัฐ
2. เพื่อศึกษาสภาวะแวดล้อมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทย
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1.รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ โดยใช้แนวทางของการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2.ขอบเขตการศึกษา

2.1 ประเทศที่ใช้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ สหราชอาณาจักร และเดนมาร์กซึ่งเป็นประเทศที่มีรัฐธรรมนูญชัดเจนซึ่งจะคล้ายคลึงกับระบบของไทยมากกว่าสหราชอาณาจักรซึ่งใช้ระบบกฎหมายย่อย บรรทัดฐาน และจารีตประเพณี กำหนดบทบาทของส่วนองรัฐบาลต่าง ๆ รวมถึงบทบาทของพระมหากษัตริย์ด้วย

2.2 ในส่วนของการเปรียบเทียบกับระบอบอื่น การวิจัยเลือกที่จะเปรียบเทียบกับระบอบสาธารณรัฐของฝรั่งเศส เนื่องจากเป็นประเทศที่มีอิทธิพลสำคัญต่อแนวความคิดคณะราษฎรที่วางรากฐานของระบบการเมืองไทยปัจจุบัน อีกทั้งเป็นประเทศที่ผู้นำทางความคิดของเยาวชนนิยมใช้ในการอ้างอิงและหยิบยกตัวอย่าง และสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเป็นประเทศที่ยกตนเอง และมีผู้อื่นยกเป็นแบบอย่างของการเป็นประชาธิปไตย อีกทั้งเป็นมหาอำนาจที่ยังมีอิทธิพล และเป็นที่ยึดมั่นกันอย่างแพร่หลาย

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยจะรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี เอกสารปฐมภูมิ อาทิ รัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเอกสารทุติยภูมิ อาทิ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำรา และหนังสือด้านประวัติศาสตร์ในการสร้างกรอบการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยจะใช้กรอบการวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ผ่านกระบวนการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้ SWOT Analysis ให้เหมาะสมและสอดคล้องเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	เวลา	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
		66	67	67	67	67	67	67
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อการวิจัย		↔						
สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย			↔					
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล					↔			
การสรุปผลการวิจัย						↔		
การนำเสนอผลการวิจัย							↔	
จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบผลศึกษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทยและในประเทศอื่น ๆ กับระบอบสาธารณรัฐ
2. ทราบผลศึกษาสภาวะแวดล้อมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทย
3. ได้แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

แผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560³ กับการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

1. แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)⁴ ด้านความมั่นคง มีประเด็นที่สำคัญคือการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง โดยการพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ

2. แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)⁵ ประเด็นความมั่นคง มีแผนย่อยที่ 1 ซ้อย่อยที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และซ้อย่อยที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

3. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570)⁶ โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ว่าด้วยเรื่องความมั่นคงประเทศชาติในทุกมิติ และทุกระดับ อีกทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคงได้จัดทำแผนรองรับได้แก่ แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) โดยกระทรวงกลาโหม⁷ แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2566-2570⁸ โดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2566-2570⁹ โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งให้ความสำคัญกับการธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจที่มีความสำคัญและจำเป็น เพื่อให้คนในชาติดำรงความผูกพันไว้ โดยไม่แบ่งแยก เปรียบได้ตั้งเป็นสถาบันหลักของความมั่นคงของชาตินั้น

แผนทั้ง 3 ระดับนั้นให้ความสำคัญด้านความมั่นคงในทุกมิติ โดยเฉพาะการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นหนึ่งใน

สถาบันหลักของชาติมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านความมั่นคงในบริบทของประเทศไทย ทำให้แผน และยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับจำเป็นต้องบรรจุเรื่องการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์เอาไว้ในงานด้านความมั่นคงในแผนทุกระดับ

ระบอบประชาธิปไตย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2493 ให้ความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” ว่าเป็น “แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนส่วนใหญ่” ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ตลอดจนเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันโดยสันติ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเท่าเทียมกัน คือ ได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมาย และโอกาสที่จะได้รับการบริการต่าง ๆ ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย คือ การที่รัฐบาลเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน หรือ ประชาธิปไตยคือสังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพ สมภาพ และภราดรภาพ

“ประชาธิปไตย” มาจากคำว่า “ประชา” และ “อธิปไตย” เมื่อรวมกันแล้ว หมายถึง อำนาจของประชาชน นั่นคือประชาชนเป็นอำนาจของคนหมู่มาก ดังคำกล่าวของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา อับราฮัมลินคอล์น ที่ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ

ในปัจจุบัน รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) ที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยึดถือเป็นต้นแบบมี 4 ระบบหลัก คือ ระบบรัฐสภา (Parliamentary System) แบบอังกฤษ และระบบประธานาธิบดี (Presidential System) แบบสหรัฐอเมริกามาก่อน ซึ่งต่อมาฝรั่งเศส และเยอรมนีได้นำไปสร้างนวัตกรรม ระบบกึ่งประธานาธิบดี (Semi-Presidential System) แบบฝรั่งเศสและ ระบบรัฐสภาประยุกต์ (Applied Parliamentary System) แบบเยอรมนี โดยมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบททางการเมือง และสังคมของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันออกไป¹⁰

การเมืองการปกครองของไทย

ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยวซึ่งมีการปกครองในกรอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาภายใต้ราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยที่พระมหากษัตริย์ ซึ่งปัจจุบันคือพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นประมุขแห่งรัฐ ส่วนนายกรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบันคือนายเศรษฐา ทวีสิน เป็นหัวหน้ารัฐบาล รัฐบาลไทยเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติอยู่กับรัฐสภาไทย ซึ่งแบ่งออกเป็นสองสภา ได้แก่ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ฝ่ายตุลาการเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ โดยมีประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุดและประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นประมุขในส่วนของตน

ระบบการเมืองของไทยส่วนใหญ่อยู่ในระบบหลายพรรคการเมือง ทำให้เกิดรัฐบาลผสม และรัฐบาลฝ่ายข้างน้อย ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นได้บางครั้งในการเมืองระบบรัฐสภา ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตคะแนนสูงสุดที่ใช้ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ทำให้เกิดระบบสองพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งพรรคไทยรักไทย และพรรคประชาธิปัตย์เป็นสองพรรคใหญ่ที่ครองที่นั่งในรัฐสภา อย่างไรก็ดี หลังรัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 การเมืองไทยกลับเข้าสู่ระบบหลายพรรคการเมืองอีกครั้ง โดยรัฐธรรมนูญ 2560 นี้เกิดขึ้นจากปัญหาทางการเมือง ที่ยืดเยื้อและยาวนาน ปัญหาการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองในรัฐธรรมนูญ 2540 ทำให้ฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็ง เกิดการใช้อำนาจที่เกินขอบเขต ระบบและองค์กรตรวจสอบไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ เกิดการทุจริต คอร์รัปชัน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติเมื่อ ปี 2557 เป้าหมายสำคัญของการบริหารประเทศคือ การปฏิรูป ประเทศทั้งระบบ เพื่อให้ระบบการเมืองและการบริหารงานมีความโปร่งใส และพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนผ่านการออกแบรัฐธรรมนูญ¹² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูป ประเทศอย่างน้อยใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ เช่นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบ¹³

ทั้งนี้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย ก่อให้เกิดความเป็น “ปกติสุข” และ “ประโยชน์สุข” กับประชาชนคนไทยอย่างแท้จริงใน ศตวรรษที่ 21 ก็ต่อเมื่อเรามีความสมดุลใน 3 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

- 1) มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมใจของคนในชาติ
- 2) มีรัฐที่นำเชื่อถือ
- 3) มีพลเมืองที่ร่วมรับผิดชอบ

ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างสนิท ความสมบูรณ์ในแต่ละ องค์ประกอบย่อมส่งผลในองค์รวม ทำให้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

การปกครองของไทยที่สืบเนื่องมาแต่โบราณมี “สัญญาประชาคม” ที่พระเจ้าแผ่นดิน จะทรงยึดถือในการปฏิบัติพระราชภารกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเป็นประมุขของชาติ อยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

- 1) ทรงไว้ซึ่งพระมหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่และไม่มีที่สิ้นสุดต่อพสกนิกร
- 2) ทรงไว้ซึ่งทศพิธราชธรรม เป็นเครื่องกำกับพระราชจริยวัตรโดยเฉพะอย่างยิ่งความ มั่นคงอยู่กับความถูกต้อง หรือ “อวิโรธนัง”

- 3) ทรงไว้ซึ่งการวางพระราชหฤทัยในสายกลางโดยไม่ทรงกระทำสิ่งใดตามอำเภอใจ

หลักการทั้งสามข้อนี้ กำหนดขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าสังคมไทยจะมี “สถาบัน พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมใจของคนในชาติ” อย่างแท้จริงภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข¹⁴

พระมหากษัตริย์ไทย ซึ่งปัจจุบันได้แก่ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็น ประมุขแห่งรัฐไทย ทรงเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนปวงชนชาวไทยทางอำนาจสามฝ่ายของ รัฐบาล ตามรัฐธรรมนูญ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ อัครศาสนูปถัมภก และจอมทัพ ไทย พระมหากษัตริย์ทรงมีคณะองคมนตรีทำหน้าที่ถวายความเห็นในพระราชกรณียกิจที่ พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้พระมหากษัตริย์มี อำนาจสถาปนาและถอดถอนฐานันดรศักดิ์และพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

แต่งตั้งและให้รองคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเป็นไปตามพระราชอัธยาศัยโดยให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย¹⁵

พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในฐานะองค์พระประมุขของประเทศ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชภารกิจที่ต้องทรงปฏิบัติมาก เพราะพระองค์เท่ากับเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของประเทศ และเป็นผู้นำแบบอย่างของทวยราษฎร์ อาจจำแนกพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ออกได้เป็น 4 ด้าน คือ

1. พิธีการและศาสนา พระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีการต่าง ๆ ที่สำคัญของชาติมากมาย ได้แก่ การเปิดและปิดสมัยประชุมรัฐสภา ทรงเป็นผู้แทนทางการทูตของประเทศในการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ และทรงต้อนรับแขกเมือง พระราชทานปริญญาบัตรและพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในทางศาสนา พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและองค์อัครศาสนูปถัมภก พระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจทางศาสนาเกี่ยวกับภารกิจด้านพระราชกุศลและพิธีต่าง ๆ และทรงมีพระบรมราชานุเคราะห์เพื่อความมั่นคงแห่งสถาบันศาสนาต่าง ๆ ทั้งพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ

2. ช่วยเหลือประชาชน พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำในด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ด้วยการพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อกิจการสาธารณกุศลอยู่เป็นนิจ ได้แก่ พระราชทานทุนการศึกษา สงเคราะห์คนยากจน คนพิการ เจ็บป่วย และชราเมื่อราษฎรประสบภัยธรรมชาติ หรือความทุกข์ยาก นอกจากนั้นยังทรงมีพระราชดำริให้มีโครงการเพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย ได้แก่ โครงการอีสานเขียว โครงการปฏิรูปที่ดิน โครงการ สหกรณ์แบบต่าง ๆ โครงการด้านการเกษตร โครงการฝนหลวง โครงการนาสาธิต โครงการแพทย์หลวง โครงการพัฒนาที่ดิน โครงการการศึกษา โรงเรียนร่มเกล้า โครงการแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร โครงการฝึกอากาศต่าง ๆ เป็นต้น โครงการทั้งหลายนี้ล้วนได้รับการสนับสนุนจากราษฎร หน่วยราชการ เกิดผลดีต่อประเทศชาติและประชาชน

3. พัฒนาสังคม พระมหากษัตริย์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจทั้งปวงเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขและความเจริญแก่สังคม ได้ทรงริเริ่มโครงการต่าง ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชดำริและโครงการที่ทรงริเริ่มมีมากซึ่งล้วนแต่เป็นรากฐานในการพัฒนาชาติทั้งสิ้น โครงการของพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่ โครงการปลูกป่า โครงการขุดคลองระบายน้ำ โครงการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดในเมืองใหญ่ โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ทรงทำเป็นแบบอย่างที่ดีประชาชนและหน่วยราชการนำไปปฏิบัติก่อให้เกิดประโยชน์ในทางการพัฒนาชาติขึ้นมาก นอกจากนี้ทรงทำให้เกิดความคิดในการดำรงชีวิตแบบใหม่ เช่น การประกอบอาชีพ การใช้วิทยากรมาช่วยทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

4. การเมืองการปกครอง สถาบันพระมหากษัตริย์ได้มีบทบาทเกี่ยวกับการเมืองการปกครองการรวมชาติ การสร้างเอกราช การวางรากฐานการเมืองการปกครอง การสร้างเสถียรภาพทางการเมืองการปกครอง การปฏิรูปการปกครองแผ่นดินตั้งแต่อดีตสืบต่อมาตลอดปัจจุบันบทบาทของพระมหากษัตริย์มีส่วนช่วยสร้างเอกภาพของประเทศเป็นอย่างมาก คนไทยทุกกลุ่มไม่ว่าศาสนาใดมีขนบธรรมเนียมแตกต่างกันอย่างไรก็มีความรู้สึกร่วมในการมีพระมหากษัตริย์องค์เดียวกัน การเสด็จออกเยี่ยมราษฎรในจังหวัดต่าง ๆ แม้ท้องถื่นทุกรัฐบาลหรือมากด้วยภยันตรายอยู่ตลอดเวลา ทำให้ราษฎรมีขวัญและกำลังใจ มีความรู้สึกผูกพันกับชาติว่ามีได้ถูกทอดทิ้ง พระราชกรณียกิจดังกล่าวของพระองค์มีส่วนช่วยในการปกครองเป็นอย่างมาก

พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์นั้นมีมากและล้วนก่อประโยชน์ให้เกิดขึ้นต่อส่วนรวมทั้งสิ้น แม้การปฏิบัติพระราชกรณียกิจจะเป็นพระราชภาระอันหนัก แต่ก็ได้ทรงกระทำอย่างครบถ้วนสม่ำเสมอ จนกระทั่งสามารถที่จะผูกจิตใจของประชาชนให้เกิดความจงรักภักดี เพราะตระหนักถึงน้ำพระทัยของพระองค์ว่า ทรงเห็นแก่ประโยชน์สุขของส่วนรวมมากกว่าพระองค์เอง ทรงเสียสละยอมทุกข์ยากเพื่อบ้านเมืองอย่างแท้จริงดังพระราชปณิธาน

บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย¹⁶

สถาบันพระมหากษัตริย์ก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมากมายมหาศาลต่อประเทศชาติมาตั้งแต่โบราณจวบจนปัจจุบันนี้ ทั้งในฐานะที่ก่อให้เกิดการสร้างชาติ การกู้เอกราชของชาติ การรักษาและพัฒนาชาติมีสาระสำคัญที่ควรแก่การศึกษาคือ

1. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน พระมหากษัตริย์ทรงทำให้เกิดความสำนึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แม้ว่าสถาบันการเมืองการปกครองจะแยกสถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ แต่ต้องให้อำนาจของตนภายใต้ปรมานุธัย ทำให้ทุกสถาบันมีจุดรวมกัน อำนาจที่ได้มาจากแหล่งเดียวกัน คือ พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้พระมหากษัตริย์ยังทำให้เกิดความสำนึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างหมู่ชนภายในชาติ โดยที่ต่างเคารพสักการะและจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ร่วมกัน แม้จะมีความแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ก็มีความสมานสามัคคี กลมเกลียวกันในปวงชนทั้งหลาย ทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นและเป็นพลังที่สำคัญยิ่งของชาติ กล่าวได้ว่า พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมของชาติเป็นศูนย์รวมจิตใจ ก่อให้เกิดความสมานสามัคคี และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ เกิดเอกภาพทั้งในทางการเมืองการปกครองในหมู่ประชาชนอย่างยิ่ง พระมหากษัตริย์ทรงรักใคร่ห่วงใยประชาชนอย่างยิ่ง ทรงโปรดประชาชนและทรงให้เข้าเฝ้าฯ อย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดความจงรักภักดีแน่นแฟ้นมากขึ้นไม่เสื่อมคลาย พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นถิ่นทุรกันดารหรือมีอันตรายเพียงไร เพื่อทรงทราบถึงทุกข์สุขของประชาชน และพระราชทานพระบรมราชนุเคราะห์อย่างกว้างขวางโดยไม่จำกัด ฐานะ เพศ วัย ประชาชนมีความผูกพันกับพระมหากษัตริย์อย่างลึกซึ้งกว้างขวางแน่นแฟ้นมั่นคง จนยากที่จะมีอำนาจใดมาทำให้สั่นคลอนได้ ทั้งนี้จากเหตุการณ์พฤษภาคม 2535¹⁷ ในตอนนั้นเทคโนโลยีการสื่อสารเชื่อมต่อกันทั่วโลกแล้ว บทบาทในหลวงในเหตุการณ์นี้จึงเป็นเรื่องที่เป็นข่าวไปทั่วโลก "หลังจากเกิดเหตุการณ์รุนแรงในวันที่ 17 พฤษภาคม วันที่ 20 พฤษภาคม ในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้ทรงเชิญให้ผู้นำทั้งสองฝ่ายคือ พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายรัฐบาล และ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง หัวหน้าฝ่ายผู้ชุมนุมประท้วง และทรงพระราชทานกระแสพระราชดำรัสว่า "ขอให้สองท่าน หันหน้าเข้าหากัน ไม่ใช่เผชิญหน้ากันเพียงแต่ว่าจะต้องเอาชนะ แล้วใครจะชนะ ไม่มีทาง มีแต่แพ้ คือต่างคนต่างแพ้ แล้วที่แพ้ที่สุดคือ ประเทศชาติ ประชาชน แล้วจะมี

ประโยชน์อะไร ที่จะทนงตัวว่าขณะ เวลาอยู่บนกองสิ่งปรักหักพัง .. ฉะนั้น จึงขอให้ทั้งสองท่าน หันหน้าเข้าหากัน ให้ช่วยแก้ปัญหาปัจจุบันคือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้น แล้วปรึกษากันว่า จะทำอย่างไรให้ประเทศไทยได้กลับคืนมาด้วยดี” จากนั้นราวกับปาฏิหาริย์ เหตุการณ์ความรุนแรงก็ ยุติลงทันที หลังจากนั้น 3 วัน พลเอก สุจินดา ก็ลาออกจากตำแหน่งนายฯ แล้วพรรควม รัฐบาลที่สนับสนุนพลเอกสุจินดา ก็เลือก พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์ ให้เป็นนายกรัฐมนตรี

2. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความต่อเนื่องของชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันประมุขของชาติสืบต่อกันมาโดยไม่ขาดสายขาดตอนตลอดเวลา ไม่ว่ารัฐบาลจะเปลี่ยนแปลงไปกี่ชุดก็สมัยก็ตาม แต่สถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงอยู่เป็นความต่อเนื่องของประเทศชาติ ช่วยให้การปกครองไม่มีช่องว่างแต่มีความต่อเนื่องตลอดเวลา เพราะสาเหตุที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอยู่มิได้เปลี่ยนแปลงไปตามรัฐบาลด้วย

3. พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก ทำให้เกิดความสัมพันธ์แน่นแฟ้นระหว่างคนในชาติแม้จะมีศาสนาต่างกัน เพราะพระมหากษัตริย์ทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนาแม้ว่าพระองค์จะทรงเป็นพุทธมามกะ จึงก่อให้เกิดพลังความสามัคคีในชาติ ไม่บาดหมางกันด้วยการมีศาสนาต่างกัน

4. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพลังในการสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชน พระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่มาแห่งเกียรติยศทั้งปวง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ปิติยินดี และเกิดกำลังใจในหมู่ประชาชนทั่วไปที่จะรักษาคุณงามความดี มานะพยายามกระทำความดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพระองค์ทรงไว้ซึ่งความดีงานตลอดเวลา ทำให้ประชาชนผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบมีกำลังใจที่จะทำงานเสียสละต่อไป จึงเสมือนแรงดลใจผลักดันให้ผู้มีเจตนาดี ประกอบคุณงามความดีมุ่งมั่นในการปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง ทั้งในส่วนประชาชน ส่วนราชการ หรือรัฐบาล

5. พระมหากษัตริย์ทรงมีส่วนสำคัญในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและ ทำให้การบริหารงานประเทศเป็นไปด้วยดี พระมหากษัตริย์ทรงขึ้นครองราชย์ด้วยความเห็นชอบยอมรับของประชาชน โดยมีรัฐสภาทำหน้าที่แทนพระองค์จึงได้รับการเทิดทูนยกย่อง เสมือนผู้แทน อันอยู่ในฐานะเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนด้วย การที่พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจที่จะยับยั้งพระราชบัญญัติ หรือพระราชทานคำแนะนำตักเตือน

คำปรึกษา และการสนับสนุนในกิจการต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาล รัฐสภา และศาล ตามรัฐธรรมนูญจัดได้ว่าพระองค์ทรงมีส่วนร่วมอันสำคัญในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและก่อให้เกิดผลดีในการบริหารการปกครองประเทศ อย่างน้อยก็ช่วยให้ฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ทั้งหลายเกิดความสำนึก เกิดความระมัดระวัง รอบคอบมิให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมมากพอสมควร พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและทรงเป็นกลางทางการเมืองการกำหนดหลักการสืบสันตติวงศ์ไว้อย่างชัดเจนโดยกฎหมายเทียรบาลและรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องประกันว่าจะทรงเป็นกลางทางการเมืองได้อย่างแท้จริง และทำให้สามารถยับยั้ง ท้วงติง ให้การปกครองประเทศเป็นไปโดยสุจริตยุติธรรมเพื่อประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งต่างจากประมุขของประเทศที่มาจากการเลือกตั้งที่จะต้องยึดนโยบายของกลุ่มหรือพรรคการเมืองเป็นหลัก

6. พระมหากษัตริย์ทรงแก้ไขวิกฤตการณ์ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นกลไกสำคัญในการยับยั้งแก้ไขวิกฤตการณ์ที่ร้ายแรงในประเทศได้ ไม่ทำให้เกิดความแตกแยกภายในชาติ อย่างรุนแรงจนถึงต้องต่อสู้กันเป็นสงครามกลางเมือง หรือแบ่งแยกกันเป็นประเทศเล็ก ประเทศน้อย ขจัดปัดเป่ามิให้เหตุการณ์ลุกลามและทำให้ประเทศเข้าสู่ภาวะปกติได้ เพราะพระมหากษัตริย์เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นด้านประชาชน รัฐบาล หน่วยราชการ กองทัพ นิสิต-นักศึกษา ปัญญาชนทั้งหลาย หรือกลุ่มต่างๆ แม้กระทั่งชนกลุ่มน้อยในประเทศ อันได้แก่ ชาวไทยภูเขา ชาวไทยมุสลิม เป็นต้น

7. พระมหากษัตริย์ทรงส่งเสริมความมั่นคงของประเทศ โดยการยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนและกองทัพ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยจึงทรงใส่พระทัยในการพัฒนากองทัพทั้งทางวัตถุและจิตใจ ทรงเยี่ยมเยียนพลรบขวัญทหาร พระราชทานของใช้ที่จำเป็น ทรงช่วยเหลืออนุเคราะห์ ผู้เสียสละเพื่อชาติ ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ทหาร ข้าราชการอย่างดียิ่งพร้อมที่จะรักษาความมั่นคงและเอกราชของชาติอย่างแน่นแฟ้น

8. พระมหากษัตริย์ทรงมีส่วนเสริมสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ พระมหากษัตริย์ในอดีตได้ทรงดำเนินวิเทศব্যได้เป็นอย่างดีจนสามารถรักษาเอกราชไว้ได้ โดยเฉพาะสมัยการล่าเมืองขึ้นในรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันก็ทรงดำเนินการให้เกิดความเข้าใจอันดี ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศต่าง ๆ กับประเทศไทย โดยเสด็จพระราชดำเนินเป็นทูต

สนธิไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 31 ประเทศ ทำให้นโยบายต่างประเทศดำเนินไปอย่างสะดวกและราบรื่น นอกจากนี้ยังทรงเป็นผู้แทนประเทศไทยต้อนรับประมุขประเทศ ผู้นำประเทศ เอกอัครราชทูต และทูตสนธิไมตรีจากต่างประเทศอีกด้วย

9. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำในการพัฒนาและปฏิรูปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ การพัฒนา และการปฏิรูปที่สำคัญๆ ของชาติส่วนใหญ่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ นำ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปูพื้นฐานประชาธิปไตย โดยการจัดตั้ง กระทรวงต่าง ๆ ทรงส่งเสริมการศึกษาและเลิกทาส ปัจจุบันพระมหากษัตริย์ทรงเกื้อหนุน วิทยาการสาขาต่าง ๆ ทรงสนับสนุนการศึกษา และศิลปวัฒนธรรม ทรงริเริ่มกิจการอันเป็น การแก้ปัญหาหลักทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยจะเห็นว่าโครงการตาม พระราชดำริส่วนใหญ่มุ่งแก้ปัญหาหลักทางเกษตรกรรมเพื่อชาวนา ชาวไร่ และประชาชนผู้ ยากไร้และด้อยโอกาสอันเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศ เช่น โครงการฝนหลวง ชลประทาน พัฒนาที่ดิน พัฒนาชาวเขา เป็นต้น

10. พระมหากษัตริย์ทรงมีส่วนเกื้อหนุนระบอบประชาธิปไตย บทบาทของ พระมหากษัตริย์มีส่วนช่วยเป็นอย่างมากที่ทำให้ประชาชนบังเกิดความเชื่อมั่นในระบอบ ประชาธิปไตย เพราะการที่ประชาชนเกิดความจงรักภักดีและเชื่อมั่นในสถาบัน พระมหากษัตริย์ จึงมีผลส่งผลให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วย เนื่องจากเห็นว่าเป็นระบอบที่เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนนั่นเอง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยของสหราชอาณาจักร¹⁸

อังกฤษ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของดินแดนล้อมรอบด้วยทะเล เรียกว่า เกาะบริเตนใหญ่ อันประกอบด้วย 3 ประเทศ หรือ แคว้น คือ อังกฤษ (England) สกอตแลนด์ (Scotland) และเวลส์ (Wales) แต่ทว่า เมื่อผนวกเอาอีกประเทศหนึ่ง คือ ไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) เข้ามารวมอยู่ด้วยแล้ว ทั้งหมดจะมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า “สหราชอาณาจักร” (The United Kingdom : U.K.) ดังนั้นเพื่อความเข้าใจง่าย ในที่นี้ จะขอเรียก สหราชอาณาจักร ว่า อังกฤษ

ประเทศอังกฤษ เป็นแม่แบบของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การมีรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร อันเนื่องมาจากการที่ประเทศอังกฤษมีประวัติศาสตร์ทางการเมืองการปกครองที่มีพัฒนาการมาเป็นเวลายาวนาน

กฎหมายรัฐธรรมนูญอังกฤษมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจคือ อังกฤษเป็นประเทศเดียวที่ไม่มีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษร (Unwritten Constitution) ซึ่งหมายถึงหลักการปกครองต่าง ๆ ไม่ได้อยู่รวมกันเป็นรัฐธรรมนูญเฉพาะ แต่กระจายอยู่ตามกฎหมายต่าง ๆ และคำพิพากษาต่าง ๆ รวมทั้งธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมาจนกลายเป็นจารีตประเพณี ดังนั้นจึงมีความยืดหยุ่น สามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เสมือนเป็นสิ่งมีชีวิต สิ่งที่กำลังมานี้ทำให้รัฐธรรมนูญอังกฤษมีเอกลักษณ์เฉพาะของตน อันเป็นผลมาจากวิวัฒนาการยาวนานของระบอบประชาธิปไตยในประเทศอังกฤษที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในดุลอำนาจของกลุ่ม และชนชั้นต่างกฎหมายรัฐธรรมนูญอังกฤษจึงเป็นการค่อย ๆ ลดพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ลงทีละเล็กละน้อย ดังจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญอังกฤษในยุคแรกเป็นการดุลอำนาจระหว่างพระมหากษัตริย์กับกลุ่มขุนนาง ต่อมาในศตวรรษที่ 19 มีรัฐธรรมนูญที่เป็นตัวแทนของชนชั้นกลางมากขึ้นเรื่อยมาจนเป็นรัฐธรรมนูญแบบประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 20

สหราชอาณาจักรหรืออังกฤษ เป็นประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของรัฐ ซึ่งใช้อำนาจภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่บางส่วนมาจากกฎหมายที่ร่างขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร ขณะที่อีกบางส่วนมาจากจารีตประเพณี ฯลฯ อาจกล่าวได้ว่า หลักการที่สำคัญที่สุดของระบบการเมืองอังกฤษ คือ อำนาจอธิปไตยของรัฐสภา กล่าวคือ รัฐสภามีอำนาจในการตรา หรือ ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ตราขึ้น โดยรัฐสภาถือเป็นกฎหมายสูงสุดไม่มีกฎหมายใดมีอำนาจเหนือกว่า ศาลไม่มีอำนาจพิพากษาว่าเป็นโมฆะ ทำได้เพียงการตีความกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น แต่ในทางกฎหมาย และประเพณี ผู้ที่บริหารอำนาจนี้ ประกอบด้วย 3 สถาบัน ได้แก่ พระมหากษัตริย์ สภาขุนนาง และสภาสามัญ

สหราชอาณาจักรมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และสัญลักษณ์ของประเทศ (ปัจจุบันประมุขคือ สมเด็จพระเจ้าชาลส์ที่ 3 ซึ่งเป็นกษัตริย์องค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์วินด์เซอร์) โดยใช้อำนาจนิติบัญญัติด้วยการลงพระปรมาภิไธยในกฎหมายต่าง ๆ และแม้จะไม่มีอำนาจใด ๆ ทางการเมือง แต่ก็ทรงใช้อำนาจการบริหารผ่านคณะรัฐมนตรีได้ นอกจากนี้ ทรงมีอำนาจใน

การเรียกประชุม หรือยุบสภา ตลอดจนให้ความเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ที่ป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่สามารถคุมเสียงข้างมากในรัฐสภาได้ อย่างไรก็ตาม พระมหากษัตริย์ก็มีสิทธิจะได้ทราบถึงนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีจะต้องเข้าเฝ้าถวายรายงานทุกสัปดาห์ บทบาทที่สำคัญทางการเมืองของพระมหากษัตริย์ ได้แก่ การกล่าวพระราชดำรัสต่อที่ประชุมสภาในการเปิดสมัยประชุมรัฐสภาในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งถือว่าพระราชดำรัสดังกล่าวเป็นการแถลงนโยบายของรัฐบาล

การปกครองระบอบประชาธิปไตยของเดนมาร์ก¹⁹

เดนมาร์กมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ สมเด็จพระบรมราชินีนาถมาเกรเธอที่ 2 ทรงเป็นสมเด็จพระราชินีนาถและเป็นพระประมุขของราชอาณาจักรเดนมาร์ก และมีว่าที่องค์รัชทายาทคือ เจ้าชายเฟรเดอริก มกุฎราชกุมารแห่งเดนมาร์ก ว่าที่สมเด็จพระราชาธิบดีพระองค์ต่อไปของเดนมาร์ก

รัฐสภาเดนมาร์ก (The Folketing) เป็นระบบรัฐสภาเดี่ยว มีสมาชิกสภาจำนวน 179 คน มาจากการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี โดยมีนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ และนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการยุบสภา

ระบบการเมืองของเดนมาร์กเป็นการเมืองแบบหลายพรรคการเมือง ที่แต่ละพรรคการเมืองจะได้รับเลือกเป็นตัวแทนเข้าไปในรัฐสภา ซึ่งรัฐบาลเดนมาร์กมักจะต้องบริหารงานได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากเสียงส่วนน้อยในสภาอย่างน้อยหนึ่งพรรคเสมอ จึงหมายความว่าพรรคการเมืองของเดนมาร์กนั้นเป็นการเมืองแบบใช้พรรคร่วมกันเอง ตั้งแต่ปี 1909 เป็นต้นมา ไม่มีพรรคการเมืองของเดนมาร์กพรรคใดที่สามารถครองเสียงข้างมากในสภาเพียงพรรคเดียวได้เลย

รัฐสภาเดนมาร์กเป็นระบบรัฐสภาเดี่ยว (Folketing) มีสมาชิกจำนวน 179 คน มาจากการเลือกตั้ง (รวมผู้แทนจากหมู่เกาะ Faroe 2 คน และเกาะ Greenland 2 คน) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี โดยมีนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ทำหน้าที่บริหารประเทศตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ซึ่งนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการยุบสภา ศาลของเดนมาร์กประกอบด้วยศาลชั้นต้นประจำท้องถิ่น ศาลสูง 2

ศาล และศาลฎีกา 1 ศาล นอกจากนี้ ยังมีศาลพิเศษสำหรับพิจารณาคดีเฉพาะด้าน อาทิ คดีเกี่ยวกับการเดินเรือ/กฎหมายทะเล

การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศฝรั่งเศส¹⁸

เดิมทีประเทศฝรั่งเศสปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประวัติศาสตร์ของรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสเริ่มต้นจากที่ฝรั่งเศสทำสงครามกับอังกฤษในปี (พ.ศ 1939 – พ.ศ.1997) หรือที่เรียกว่า สงครามร้อยปี (Hundred Years Wars) ทำให้ดินแดนที่ฝรั่งเศสที่เคยเป็นของอังกฤษกลับมาเป็นของฝรั่งเศสอย่างแท้จริง ผลของสงครามร้อยปีทำให้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ฝรั่งเศสมีมากขึ้น ขุนนางฝรั่งเศสจึงมอบความไว้วางใจในด้านต่าง ๆ เช่น การเก็บภาษีกษัตริย์ฝรั่งเศสไม่ต้องขออนุมัติจากสภานันดร (Estate General) ไม่มีการเรียกร้องให้กษัตริย์เปิดการประชุมสภานับเป็นเวลากว่าร้อยปี สภาการณเช่นนี้ทำให้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์เพิ่มสูงยิ่งขึ้น จนสมันพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งราชวงศ์บูร์บง สถาปนากษัตริย์ของฝรั่งเศสก้าวเข้าสู่ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อย่างแท้จริง ถึงกับกล่าวของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ที่ว่า “I am the state” สภาพสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในฝรั่งเศสส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในยุคต่อมาอย่างรุนแรง เมื่อถึงสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 เกิดการปฏิวัติใหญ่ในเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2332 ภายหลังการปฏิวัติใหญ่ประเทศฝรั่งเศสได้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ขึ้นมา ฝรั่งเศสได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งสิทธิเสรีภาพ หลังจากนั้นได้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองที่เกิดขึ้นหลายต่อหลายครั้ง และในการเปลี่ยนแปลงการปกครองแต่ละครั้งก็จะมีรัฐธรรมนูญใหม่เกิดขึ้น จนกระทั่งปัจจุบัน รัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ คือ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณฝรั่งเศส ปี พ.ศ 2501 โดยจัดทำขึ้นในสมัย ประธานาธิบดี ชาลส์ เดอโกล โดยเนื้อหาสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศส คือ การบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจและการปกครองของประเทศฝรั่งเศส

สรุป สาเหตุที่ฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มาเป็นการปกครองระบอบการปกครองประชาธิปไตยในรูปแบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขนั้น เพราะที่ ผ่านมาในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ประชาชนเกิดความยากจน โดยมีโอกาสที่จะลืมตาอ้าปากหรือ

ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้นน้อยมาก ชาวนาในชนบทของฝรั่งเศสอาศัยอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจของชนชั้นขุนนาง ภายใต้ความสัมพันธ์แบบระบบศักดินา แต่เมื่อเทียบกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ของประเทศไทย ก็คือ การปกครองที่ประชาชนมีความเคารพรักและศรัทธาต่อองค์พระมหากษัตริย์ ด้วยความเป็นประชาธิปไตยที่หมายถึง ประชาชนเป็นใหญ่ คือต้องเป็นการปกครองโดยประชาชน ของประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งประเทศไทยก็ยึดหลักการนี้มาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นั้นแล้ว

สรุปการศึกษาความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในประเทศต่างๆ

การปกครองของประเทศไทย	การปกครองของประเทศอังกฤษ	การปกครองของประเทศฝรั่งเศส	การปกครองของประเทศเดนมาร์ก
<p>1.รูปของรัฐ: ราชอาณาจักรเป็นรัฐเดี่ยวซึ่งมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p> <p>2. ประมุขแห่งรัฐ: พระมหากษัตริย์มาจากการสืบสันตติวงศ์</p> <p>3. หัวหน้ารัฐบาล: นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล รัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารโดยนายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งตามมติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา</p> <p>4.โครงสร้างการใช้อำนาจรัฐ:หลักการแบ่งอำนาจอำนาจสูงเป็นของรัฐธรรมนูญ</p> <p>5.อำนาจอธิปไตย: มีรูปแบบเป็นสภาคู่ คือสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา</p>	<p>1.รูปของรัฐ: สหราชอาณาจักร</p> <p>2. ประมุขแห่งรัฐ: พระมหากษัตริย์มาจากการสืบสันตติวงศ์</p> <p>3. หัวหน้ารัฐบาล: นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยเสียงข้างมากในรัฐสภา</p> <p>4.โครงสร้างการใช้อำนาจรัฐ: หลักการควบรวมอำนาจ (The Fusion of Powers) หลักอำนาจสูงสุดของรัฐสภา (Supremacy of the Parliament)</p> <p>5.อำนาจอธิปไตย: ระบบ 2 สภา คือ วุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากมลรัฐละ 2 คน กับสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน</p>	<p>1.รูปของรัฐ: สาธารณรัฐ</p> <p>2. ประมุขแห่งรัฐ: ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน</p> <p>3. หัวหน้ารัฐบาล: ประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ารัฐบาลร่วมกับนายฯ ที่เป็น ส.ส. มาจากเสียงข้างมากในรัฐสภา</p> <p>4.โครงสร้างการใช้อำนาจรัฐ:หลักการแบ่งอำนาจ (The Separation of Powers) หลักอำนาจสูงสุดของรัฐธรรมนูญ (Supremacy of the Constitution)</p> <p>5.อำนาจอธิปไตย: ระบบ 2 สภา คือ วุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อมกับสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน</p>	<p>1.รูปของรัฐ: ราชอาณาจักรเดนมาร์ก</p> <p>การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา</p> <p>2. ประมุขแห่งรัฐ: พระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ</p> <p>3. หัวหน้ารัฐบาล: นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ทำหน้าที่บริหารประเทศตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา</p> <p>4.โครงสร้างการใช้อำนาจรัฐ: นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ และนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการยุบสภา</p>

ข้อดีของระบบประธานาธิบดี

1. ประธานาธิบดีมีสิทธิเด็ดขาดในการเลือกคณะรัฐมนตรีของตนเอง ดังนั้น ประธานาธิบดีจึงสามารถเลือกผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นต้น
2. รัฐมนตรีมีเวลาเต็มที่ในการปฏิบัติภารกิจ เพราะไม่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา ไม่จำเป็นต้องประชุมสภา หรือเสียเวลาในการตอบกระทู้ถามของรัฐสภา ซึ่งทำให้คณะรัฐมนตรีมีอิสระเต็มที่ในการบริหารกระทรวงตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานาธิบดี โดยไม่ต้องหาเสียงจากสมาชิกรัฐสภา
3. หากเกิดวิกฤติการณ์ฉุกเฉิน ประธานาธิบดีมีอำนาจอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติ หน้าที่อย่างเด็ดขาด เพราะเป็นอิสระปราศจากการควบคุมของรัฐสภา

ข้อเสียของระบบประธานาธิบดี

หากประธานาธิบดีสังกัดพรรคการเมืองที่เป็นคนละพรรคกับพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในรัฐสภา ประธานาธิบดีอาจจะไม่สามารถบริหารประเทศอย่างราบรื่นได้ โดยเฉพาะเมื่อต้องการที่จะออกกฎหมายบางฉบับ แต่ตามความเป็นจริงในประเทศสหรัฐอเมริกา พรรคการเมืองที่เป็นพรรคการเมืองหลักในรัฐสภามักจะเป็นคนละพรรคกับพรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดี แต่การบริหารงานก็ไม่เกิดความขัดแย้งมากมายนัก และจากการที่ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้ง ทำให้การบริหารประเทศโน้มเอียงไปทางพรรคการเมือง และผลประโยชน์ของพรรคการเมืองนั้น ๆ

ประโยชน์ของการมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ²⁰

ในทางวิชาการและทางตำราให้เหตุผลการสนับสนุนการมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของรัฐดีกว่าประธานาธิบดีเป็นประมุข ไว้ว่า

1. การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขย่อมก่อให้เกิดความจงรักภักดีขึ้นในบรรดาประชาชน ทำให้ประชาชนสมัครสมานสามัคคีกัน เพราะรู้สึกว่ายู่ใต้พระมหากษัตริย์องค์เดียวกัน และทำให้ความขัดแย้งกันและกันระหว่างราษฎรน้อยลง เพราะแม้ราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกและผู้ฝักใฝ่ของพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลก็ยังรู้สึกกว่ารัฐบาลเป็น “รัฐบาลของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ซึ่งตนมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามในทางที่ถูกที่ควร และผู้เป็นฝ่ายค้านก็ยอมได้ชื่อว่าเป็น “ฝ่ายค้านของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” (His Majesty’s opposition) เหมือนกัน ฉะนั้นในทางจิตวิทยา การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ย่อมจะดีกว่าไม่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นกลางในทางการเมือง อันต่างกับประมุขของรัฐแบบอื่นๆ ซึ่งต้องพัวพันอยู่กับการเมือง เพราะต้องคอยพะวักพะวงเรื่องคะแนนเสียงที่ตนจะได้รับในการเลือกตั้ง ในขณะที่พระมหากษัตริย์สืบราชสันตติวงศ์ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเลือกตั้ง และเป็นประมุขถาวร จึงไม่ต้องเอาใจบุคคลหนึ่งหรือคณะหนึ่งคณะใด เพราะหวังในการเลือกตั้งคราวหน้า ทำให้ทรงวางพระองค์เป็นกลางทางการเมืองได้ดี ทรงไม่สนับสนุนพรรคการเมืองใด และเป็นที่ยอมรับของนักการเมืองทุกฝ่าย อันเป็นผลให้ทรงเป็นผู้ประสานความขัดแย้งระหว่างนักการเมืองได้

3. พระมหากษัตริย์ยอมทรงเป็นประมุขตลอดพระชนม์ชีพ ซึ่งเป็นประมุขถาวร จึงทรงมีประสบการณ์ในราชการแผ่นดินมากกว่าบุคคลธรรมดาที่เป็นประธานาธิบดีซึ่งถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง รวมทั้งคณะรัฐมนตรีที่มีการผลัดเปลี่ยนกันหลายชุด พระมหากษัตริย์จึงทรงอยู่ในฐานะที่พระราชทานคำแนะนำให้แก่คณะรัฐมนตรีได้ดีโดยอาศัยความชัดเจนที่เคยประสบมาในรัชสมัยของพระองค์

4. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่มาแห่งเกียรติศักดิ์ (Fountain of honor) กล่าวคือ ด้วยการที่ทรงมีพระราชตระกูลสูง และทรงสืบราชสันตติวงศ์โดยไม่ทรงเลือกกลัวกับการเมืองทำให้ทรงเป็นที่มาของเกียรติศักดิ์ทั้งในสังคมแห่งนั้นเอง และสังคมนานาชาติ ทั้งพสกนิกรและนักการเมือง ตลอดจนรัฐต่างประเทศยอมไว้วางใจและศรัทธาในพระองค์ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถึงแม้ว่าเป็นที่ทราบทั่ว ๆ ไปว่า การมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เนื่องมาจากคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีก็ดี แต่ก็ทำให้ผู้ได้รับรู้สึกเป็นเกียรติยศ เพราะได้รับจากผู้มีเกียรติยศสูงสุดของรัฐ

5. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความเป็นชาติ ศูนย์รวมน้ำใจของคนทั้งชาติ และความสามัคคีของคนในชาติ ในขณะที่นักการเมืองอื่น ๆ ไม่อาจกระทำได้ เพราะถ้ามีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างน้อยที่สุดก็ต้องมีความคิดขัดแย้งกันในการการเมืองได้

6. การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอาจทำให้มีการร่วมมือกันในการการเมืองในเวลาที่เหมาะสมที่อยู่ในภาวะคับขัน ความเป็นกลางของพระมหากษัตริย์อาจทำให้หัวหน้าพรรคการเมืองหันมาร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของพระมหากษัตริย์ในการจัดตั้งรัฐบาลผสม (Coalition Government) หรือรัฐบาลแห่งชาตินั่นเอง

7. ในการประสานความขัดแย้งกันระหว่างพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน พระมหากษัตริย์ย่อมปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าบุคคลธรรมดาที่เป็นประธานาธิบดี พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านย่อมเคารพนับถือ ความเกรงพระราชฤทัยต่อองค์พระมหากษัตริย์ อาจทำให้ทั้งสองฝ่ายผ่อนหนักผ่อนเบาเข้าหากัน

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมบทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยปัจจัย SWOT Analysis

1.1 จุดแข็ง (Strength) พบว่าจากการที่สถาบันพระมหากษัตริย์มีบทบาทต่อสังคมไทยมาอย่างยาวนาน อีกทั้งพระราชกรณียกิจทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพิธีการ และศาสนา, ด้านการช่วยเหลือประชาชน, ด้านการพัฒนาสังคม และด้านการเมืองการปกครอง ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็ง และผูกพันกับคนในชาติ

1.2 จุดอ่อน (Weakness) พบว่าการเผยแพร่บทบาท และความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ขาดประสิทธิภาพ ไม่ทันสมัย ไม่น่าสนใจ ทำให้สังคมไทยหลากหลายวัยขาดความรู้ และขาดความเข้าใจ ตั้งแต่การลดวิชาสอนในวิชาบังคับระดับปฐมวัย ตลอดจนการนำเสนอในสื่อรูปแบบต่าง ๆ ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้

1.3 โอกาส (Opportunity) พบว่ารัฐบาลให้ความสำคัญต่อการเทิดทูน ปกป้อง พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอย่างมาก ซึ่งถูกกำหนดอยู่ในแผนทุกระดับของหน่วยงานภาครัฐ

1.4 ภัยคุกคาม (Threat) พบว่าการขาดการสร้างความรู้ ความเข้าใจบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ตลอดจนมีกลุ่มผู้ไม่หวังดี นำข้อมูลบิดเบือนเผยแพร่อย่างกว้างขวาง นำไปสู่ความเข้าใจผิดของสังคมไทย ส่งผลให้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกบั่นทอน และถูกโจมตี ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. จากการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา โดยพิจารณาใช้ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) โดยรัฐบาลซึ่งได้กำหนดความสำคัญในแผนทุกระดับ พร้อมกรอบงบประมาณ ควรพิจารณานำเสนอบทบาท และความสำคัญของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพด้วยรูปแบบที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้ทั่ววัย และไม่ใช้แค่หน่วยงานความมั่นคงเป็นหน่วยดำเนินงาน แต่ต้องอาศัยความร่วมมือในทุกภาคส่วนอย่างบูรณาการเต็มที่ และต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ตลอดจนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยปัจจัย SWOT พบว่าไม่ว่าจะเป็นระบบประธานาธิบดี ระบบรัฐสภาหรือระบบกึ่งประธานาธิบดีต่างก็มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป ประเทศไหนจะใช้การปกครองในระบบใด ย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางการเมืองของประเทศนั้น ๆ และขึ้นอยู่กับแนวคิดของประชาชนในชาติว่าต้องการการปกครองในระบบไหน

แนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความจำเป็นของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

สถาบันหลักของประเทศไทยประกอบด้วยสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยมาแต่ช้านาน เป็นบ่อเกิดของความรักและสามัคคีของคนในชาติ แต่ด้วยในยุคปัจจุบัน กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ประกอบกับเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย รวดเร็ว และทั่วถึงทุกที่ ส่งผลให้การได้รับข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและหลากหลายช่องทางมากยิ่งขึ้น

การเผยแพร่แนวความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังที่นักวิชาการอิสระ นายอัษฎางค์ ยมนาค ได้กล่าวถึงเยาวชนในยุคปัจจุบันว่า “วิจารณ์พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่รู้เรื่องรัฐธรรมนูญเลย”²¹ แสดงให้เห็นถึงการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องรัฐธรรมนูญและขอบเขตพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยเอกสารของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เรื่องแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข²² ได้กำหนดแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทย ดังนี้

1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องผ่านหลักสูตรทั้งในและนอกระบบการศึกษารวมทั้งช่องทางสื่อต่าง ๆ สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในคุณค่าและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ซึ่งมีความหลากหลายทางอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี ที่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำ “ชุดข้อมูลหรือองค์ความรู้” สำหรับเป็นคู่มือในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยให้มีรูปแบบที่ทันสมัย เนื้อหาน่าดึงดูดใจโดยเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

3. ร่วมมือกับภาควิชาการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังในการเปิดพื้นที่ เวทีสาธารณะ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับประชาชนเกี่ยวกับสถานะ บทบาท พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. หน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสถาบันฯ ต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวังและรอบคอบในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณะชนเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลในการดำเนินมาตรการทางกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดในการละเมิดสถาบันฯ

บทที่ 3

บทอภิปราย

จากเอกสารวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาธิปไตยในประเทศไทยจนถึง พ.ศ. 2475²³ ของ เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์ มีคำถามหลักในการศึกษาว่า ความคิด “ประชาธิปไตย” (Democracy) ในฐานะความคิดการเมืองตะวันตก เริ่มเข้ามาในสังคมไทยในยุคสมัยใด และมีการรับรู้เข้าใจในรูปแบบใดบ้างจนถึง พ.ศ. 2475 ผลการศึกษาพบว่า ความคิด “ประชาธิปไตย” (Democracy) เริ่มเข้าสู่ในสังคมไทยตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา จนถึง พ.ศ. 2475 มีการรับรู้เข้าใจในสังคมอย่างน้อยห้ารูปแบบด้วยกัน มากไปกว่านั้น ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ความหมายของประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะที่ขัดแย้งกันอยู่ในตัวเอง และเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่ความขัดแย้งทางทฤษฎีและปฏิบัติการทางการเมืองตราบจนถึงปัจจุบัน

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทยมีหลักการสำคัญเหมือนประเทศอังกฤษ แต่รายละเอียดของพระราชอำนาจและพระราชฐานะขององค์พระมหากษัตริย์ไทยอาจแตกต่างจากประเทศอังกฤษอยู่บ้าง เพราะมีจารีตประเพณีการปกครองที่แตกต่างกัน ประเทศอังกฤษไม่มีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษรที่เป็นกฎหมายสูงสุดอยู่เหนือพระมหากษัตริย์ แต่สำหรับประเทศไทยพระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจของพระองค์ที่มีมาแต่ดั้งเดิม ทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ และพระราชทานอำนาจสูงสุดไปสู่ปวงชนชาวไทย

การที่ประเทศอังกฤษเป็นต้นแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ก็เนื่องจากมีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เก่าแก่ และสถาบัน

พระมหากษัตริย์อังกฤษ แสดงบทบาทเป็นศูนย์กลางของชนชาติได้ดีกว่าสถาบันพระมหากษัตริย์ในประเทศใกล้เคียง

สำหรับพระราชฐานะของพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญ ประเทศอังกฤษกับประเทศไทยมีความแตกต่างกัน โดยประเทศอังกฤษมีความเคร่งครัดมากในเรื่องศาสนาของพระมหากษัตริย์ กษัตริย์ของอังกฤษจะต้องมีพระราชฐานะเป็นประมุขสูงสุดของนิกายโบสถ์อังกฤษเท่านั้น ต่างกับประเทศไทย พระมหากษัตริย์จะทรงเสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธานประกอบพิธีทางศาสนาต่าง ๆ ได้ทุกศาสนา

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระมหากษัตริย์เป็นที่มาของอำนาจกฎหมายทั้งหมด แต่จะทรงใช้อำนาจนี้ตามคำแนะนำขององค์การตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีที่มาจากประชาชน และเป็นผู้รับผิดชอบทางการเมืองแทนองค์พระมหากษัตริย์ จึงเรียกว่า “ระบอบพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ”

นอกจากนี้ยังมีเอกสารวิทยานิพนธ์ เรื่อง พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญ ศึกษาเปรียบเทียบประเทศอังกฤษและประเทศไทย²⁴ ของ เจษฎา พรโชทยา ได้ศึกษาเปรียบเทียบประเทศอังกฤษและประเทศไทย พบว่าความเหมือนและความแตกต่างของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยและอังกฤษที่สอดคล้องกับเอกสารวิจัยฉบับนี้ สรุปได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1. ในประเด็นของพระราชฐานะนั้น โดยทั่วไปแล้วไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ความแตกต่างกันที่เห็นได้ชัดคือ ในประเทศอังกฤษมีแนวคิดที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของฝ่ายบริหาร แต่แนวคิดดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏในประเทศไทย

2. ในประเด็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยทั่วไปแล้วจะมีส่วนของการใช้พระราชอำนาจที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีส่วนที่แตกต่างกันในเนื้อหาที่คือในปัจจุบันมีแนวโน้มที่พระมหากษัตริย์อังกฤษจะทรงลงมายุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากแนวโน้มของการที่หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ไม่มีพรรคการเมืองใดที่ได้ที่นั่งในสภาสามัญเกินกึ่งหนึ่ง ทำให้อำนาจในการตัดสินใจเลือกผู้ที่เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีตกอยู่ที่องค์พระมหากษัตริย์ ในขณะที่พระมหากษัตริย์ไทยนั้นทรงดำรงพระองค์อยู่เหนือการเมืองอย่างแท้จริง โดยจะทรง

ลงมาแก้ไขสถานการณ์วิกฤตของประเทศก็ต่อเมื่อรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ได้แล้วเท่านั้น

3. ในประเด็นของบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในปัจจุบันนั้น สถาบันพระมหากษัตริย์อังกฤษเพิ่งจะเริ่มมีบทบาทในสังคมใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น ซึ่งบทบาทดังกล่าวเป็นบทบาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ทรงถือปฏิบัติมายาวนานกว่ากึ่งศตวรรษแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้พระราชอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยทรงริเริ่มโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ราษฎรมีอยู่มีกิน ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างที่ดีต่อประชาชนทั้งในด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้ง พระราชทานพระบรมราโชวาทเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีแก่ประชาชน การใช้พระราชอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนี้ ถือเป็นการใช้พระราชอำนาจที่โดดเด่นกว้างขวางเกินกว่าที่ทฤษฎีเกี่ยวกับพระราชอำนาจใด ๆ จะสามารถเขียนถึงได้หมดสิ้น

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันในการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขกับระบอบสาธารณรัฐ

ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในรูปแบบสาธารณรัฐ ซึ่งมีประธานาธิบดีเป็นประมุข โดยประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งแตกต่างกับประเทศไทยที่มีการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยพระมหากษัตริย์ไทย ตกทอดจากการสืบสันตติวงศ์ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ส่วนในด้านการบริหารฝรั่งเศสแตกต่างกับไทย โดยที่ฝรั่งเศสมีประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ารัฐบาลร่วมกับนายกรัฐมนตรี ส่วนประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล โดยรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร ข้อดีของการปกครองแบบประธานาธิบดีก็คือ ประธานาธิบดีมีสิทธิเด็ดขาดในการเลือกคณะรัฐมนตรีของตนเอง รัฐมนตรีมีเวลาเต็มที่ในการปฏิบัติภารกิจ เพราะไม่ต้องรับผิดชอบต่อสภา ไม่ต้องประชุมสภา หากเกิดวิกฤตการณ์ฉุกเฉิน ประธานาธิบดีมีอำนาจเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเด็ดขาด แต่ระบบประธานาธิบดีก็มีข้อเสียคือ หากประธานาธิบดีสังกัดพรรคการเมืองคนละ

พรรคกับการเมืองที่มีเสียงข้างมากในรัฐสภา ประธานาธิบดีอาจจะไม่สามารถบริหารประเทศได้อย่างราบรื่น

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้น ดังเห็นได้ในภาพรวมว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความแตกต่างกับการมีบุคคลธรรมดาเป็นประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข แตกต่างกับระบอบประชาธิปไตยที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงมีพระบารมีและพระปรีชาสามารถสูง ประกอบกับทรงได้รับความจงรักภักดีจากพสกนิกร ทั้งพระองค์ก็ทรงปราศจากอคติทางการเมืองด้วยประการทั้งปวง เพราะทรงอยู่เหนือการเมือง

ทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยตัวแทน และทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยความเป็นรัฐชาติ

นอกจากนี้ยังมีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข²⁵ โดย พันเอก ญัฐวุฒิ สมพรหม พบว่ามีทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยตัวแทน และทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยความเป็นรัฐชาติได้กล่าวถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยตัวแทน เชื่อว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนั้นแทนประชาชน ดังนั้นอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจตามกฎหมายจึงอยู่ที่พระมหากษัตริย์ หรือพระมหากษัตริย์กับประชาชน โดยพระมหากษัตริย์เป็นตัวแทนของความรักความสามัคคี และความเป็นเอกภาพ เพราะพระมหากษัตริย์กับประชาชนไม่อาจแยกจากกันได้ สำหรับพระมหากษัตริย์ไทยนั้น เป็นตัวแทนของคุณงามความดี เนื่องจากทรงนำหลักธรรมมาใช้ในการปกครองบ้านเมืองอันได้แก่ ทศพิธราชธรรม สังคหวัตถุธรรม จักรวรรดิวัตรธรรม และราชสูตร ดังนั้นการที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐ จึงต้องมีบทบาทหน้าที่สำคัญคือ การสร้างความสัมพันธ์ในระหว่างประเทศและภายในประเทศ กล่าวคือ เป็นตัวแทนแห่งรัฐ เมื่อต้องสัมพันธ์กับต่างประเทศ และเป็นเครื่องหมายแห่งความชอบธรรมทั้ง

ทางกฎหมาย และวัฒนธรรมภายในประเทศ จึงกล่าวได้ว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นตัวแทนของชาติไทย

2. ทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยความเป็นรัฐชาติ เชื่อว่าพระมหากษัตริย์กับชาติ คือสิ่งเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าชาติจะปราศจากพระมหากษัตริย์ไม่ได้ และในขณะเดียวกัน พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้สร้างชาติ และทำให้ชาติเข้มแข็ง ดำรงความเป็นชาติได้อย่างยั่งยืน พระมหากษัตริย์เป็นส่วนควบของรัฐชาติ ปราศจากพระมหากษัตริย์ รัฐชาติก็อาจอยู่ไม่ได้ ทฤษฎีรัฐชาติเชื่อว่าการกำเนิดรัฐในอดีตทั้งหมดเริ่มจากการมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครอง และผู้นำสูงสุดเหนือประชาชนของรัฐ และยังคงใช้กับรัฐที่มีการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ หากพิจารณาเฉพาะประวัติศาสตร์ไทย พบว่าการสร้างชาติของไทยไม่เคยว่างเว้นพระมหากษัตริย์เลย และการแสดงลักษณะของความเป็นรัฐชาติของไทยอีกประการหนึ่งคือ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด ก็เป็นคนไทยเหมือนกันหมด ซึ่งสอดคล้องกับระบบพหุสังคมในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งยึดถือหลักการของประชาชนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ความคิดทางการเมือง และอื่น ๆ แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

บทที่ 4

บทสรุป

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้น ดังเห็นได้ในภาพรวมว่าในสภาวะแวดล้อมและบริบทของสังคมไทย ที่มีมาแต่ยุคแต่ละสมัย ประเทศไทยมีสังคมแบบเกษตรกรรม ชนชั้นปกครองมีความใกล้ชิดกับประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากการปกครองเป็นแบบครอบครัว ประชาชนมีเสรีภาพ มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทยนั้นก่อให้เกิดความเป็น “ปกติสุข” และ “ประโยชน์สุข” กับประชาชนคนไทย แต่ทั้งนี้การที่จะก่อให้เกิดความเป็นปกติสุขก็ต่อเมื่อประเทศไทยเรามีพระมหากษัตริย์ที่เป็นศูนย์รวมใจของคนในชาติ มีรัฐที่น่าเชื่อถือและมีพลเมืองที่ร่วมกันรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทั้งสามองค์ประกอบนี้จะส่งผลในองค์รวมทำให้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ส่วนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา โดยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความแตกต่างกับการมีบุคคลธรรมดาเป็นประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ และในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขก็แตกต่างกับระบอบประชาธิปไตยที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข เนื่องจากการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น พระมหากษัตริย์ทรงมีพระบารมีและพระปรีชาสามารถสูง ประกอบกับทรงได้รับความจงรักภักดีจากพสกนิกรโดยถ้วนหน้า ทั้งพระมหากษัตริย์ก็ทรงปราศจากอคติทางการเมืองด้วยประการทั้งปวง เพราะทรงอยู่เหนือการเมือง คือการให้อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครองประเทศในด้านต่างๆ ส่วนบางประเทศที่มีการปกครองแบบสาธารณรัฐ เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลีนั้น ประธานาธิบดีเข้ามายุ่งเกี่ยวอยู่กับการเมืองย่อมตกเป็นเป้าของการวิพากษ์วิจารณ์ได้ แม้จะมีอิทธิพลในทางการเมืองอย่างไรก็ไม่เท่ากับพระบารมีที่มีพระมหากษัตริย์มีต่อประชาชน

ในประเทศไทยมีหลายต่อหลายครั้งที่บ้านเมืองเกิดวิกฤต และผ่านพ้นไปด้วยพระบารมีของ “สถาบันพระมหากษัตริย์” แต่ผู้วิจัยคิดว่านี่ไม่ใช่เหตุผลที่ทำให้ “สถาบัน

พระมหากษัตริย์” อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ประเทศไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาทั้งด้านระบบเศรษฐกิจและสังคม มีคนชนชั้นกลางมากขึ้น มีระดับผู้นำทางความคิดในสังคมมากขึ้น เช่นเดียวกับหลายประเทศที่เคยมี “กษัตริย์” และปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย แต่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ก็ยังคงอยู่คู่กับประเทศไทย เหตุผลคือ ด้วยรากฐานสังคมไทยเคารพและเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์ ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในโลกที่เรียกระบอบการปกครอง “ประชาธิปไตย” โดยต่อด้วย “อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ขณะที่ประเทศอื่นแม้จะมี “สถาบันพระมหากษัตริย์” ก็เรียกเพียงว่าระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำหรับแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สังคมไทยว่าด้วยความจำเป็นของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อสังคมไทยผ่านหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ
2. ร่วมกันเผยแพร่และน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินงานและดำเนินชีวิต
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักรู้ มีความภาคภูมิใจ และเข้าถึงบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างถูกต้อง และควรเน้นที่กลุ่มเป้าหมายประชาชนทุกภาคส่วน รวมทั้งเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความอ่อนไหวต่อสื่อทางสังคม
4. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนปฏิบัติตามแนวพระราชดำริในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การพัฒนา และการดำรงชีวิต อย่างเช่นแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลัก
5. สนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือหรือเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยจัดทำให้มีรูปแบบที่ทันสมัย น่าอ่านและดึงดูดใจในการ

อ่านโดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของบทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทย

6. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ความเสมอภาคของบุคคลภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7. ให้ความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทยให้มีความซาบซึ้งในพระราชประวัติพระราชกรณียกิจ และพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะมหाराชของชาติไทย

8. เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนต้องส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยการสอดส่องระวังป้องกันและแจ้งเบาะแส เมื่อพบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนหรือจงใจเพื่อ บ่อนทำลายศรัทธาและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

9. เสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันของประชาชนในชาติให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการสร้างจิตสำนึกความเป็นชาติ ความรู้สึกหวงแหนความเป็นชาติในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ โดยการเผยแพร่ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ดังที่นำเสนอมาทั้งหมดนั้น การส่งเสริมสถาบันหลักของชาติ ต้องเริ่มต้นจากการวางนโยบายของชาติ นำไปสู่การ ปฏิบัติขององค์กรต่าง ๆ และการปฏิบัติตนของประชาชนคนไทยที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีที่ ถูกต้องและเหมาะสม จะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อไป

สถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งประเทศ มาช้านาน ทุกพระองค์ทำเพื่อประเทศชาติ เพื่อประชาชน ดังจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญของไทยได้เทิดทูนพระมหากษัตริย์ไว้ในที่สูงสุด “จะละเมิดมิได้” นั่นก็คือคนไทยต้องมีหน้าที่ในการปกป้องดูแลสถาบันพระมหากษัตริย์ จักต้องไม่ทำการอันเป็นการ “เสียมพระเกียรติ”

จึงต้องมีกฎหมายเพื่อการปกป้องคุ้มครองนั้นตามสมควร รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อพระเกียรติยศนั้นไม่ให้เสื่อมคลาย

ปัจจุบันเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วส่งผลให้มีการบ่อนทำลายสถาบันเพื่อทำลายความมั่นคงของชาติ ก่อให้เกิดความแตกแยกของคนไทยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน นับว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติอย่างมาก ดังนั้นการสร้างความตระหนักให้ประชาชนคนไทย รวมถึงเยาวชนรุ่นใหม่ให้ได้ทราบถึงความเป็นมาของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ทราบถึงพระมหากษัตริย์คุณที่มีต่อแผ่นดินของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ แม้ว่าจากอดีตถึงปัจจุบันการปกครองของไทยจะเป็นระบอบใดก็ตาม พระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ก็มีทรงเสื่อมถอย ดังนั้นแนวทางในการแสดงออกถึงความจงรักภักดีจึงพอสรุปได้ว่า ประชาชนคนไทยควร มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้กับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นสถาบันค้ำจุนความมั่นคงของชาติตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องผลสัมฤทธิ์จากการที่หน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษาได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด และกลุ่มเด็ก และเยาวชน ตลอดจนสังคมไทยมีความตระหนักถึงความสำคัญมากน้อยเพียงใด นำไปสู่การพัฒนาแนวทางการเผยแพร่สร้างความเข้าใจข้อเท็จจริงว่าด้วยความสำคัญของบทบาทของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้สังคมไทยได้ทราบอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ดร. นิยม รัฐอมฤต. การปกครองระบอบประชาธิปไตยในนานาประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2553.
2. Democracy Countries 2024 [อินเทอร์เน็ต]. Pennsylvania, USA.: [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/democracy-countries>
3. สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การจัดทำแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.led.go.th/policy/pdf/141064-9.pdf>
4. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
5. สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/181/fileups/180/files/01-ความมั่นคง.pdf>
6. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2566-2570) [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2023/20230718-National-policies-and-plans-2566-2570.pdf>
7. กระทรวงกลาโหม. แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก [https://mod.go.th/File/PDF/แผนปฏิบัติการ-กห-\(66-70\)-ฉบับอนุมัติ.aspx](https://mod.go.th/File/PDF/แผนปฏิบัติการ-กห-(66-70)-ฉบับอนุมัติ.aspx)

8. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2566-2570 [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก https://isoc.go.th/uploads/ITA/O4/ข้อ_๐๔_ร่าง_แผนยุทธศาสตร์หรือแ.pdf

9. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://mod.go.th/File/National-policies-and-plans.aspx>

10. เขาวนชะ ไตรมาศ. “รัฐธรรมนูญกับการออกแบบการเมืองใหม่” ในศาลรัฐธรรมนูญไทย สถานการณ์ ปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี. เพรส จำกัด. 2546.

11. สุรพล ศรีวิทยา. รายงานการวิจัย เรื่อง การปฏิรูปประชาธิปไตยไทยภายใต้กรอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี 2557 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55699&filename=dyouth

12. ชยพล ธาณิวัฒน์. เจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1964

13. สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=1038&filename=index

14. ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์. ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตอบ โจทย์ประเทศไทยในโลกศตวรรษที่ 21 หรือไม่? อย่างไร? [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://thaipublica.org/2020/12/suvit-maesincee04/>

15. ศจ.ดร.ไพบุลย์ ช่างเรียน. ลักษณะสังคม และการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด. 2514.
16. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. ชุดวิชา ประวัติศาสตร์ชาติไทย รหัสรายวิชา สค32034 [อินเทอร์เน็ต]. 2551 [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://online.pubhtml5.com/hpzd/sirz/index.html#p=1>
17. ข่าวพระราชสำนัก หนังสือพิมพ์คมชัดลึก. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.komchadluek.net/news/487875>
18. ดร.นิยม รัฐอมฤต. การปกครองระบอบประชาธิปไตยในนานาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553
19. กระทรวงการต่างประเทศ. ราชอาณาจักรเดนมาร์ก. [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2215e39c306000a257>
20. ประโยชน์ของการมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ. หลักกฎหมายปกครองวันละเรื่อง. [อินเทอร์เน็ต]. 2556 [เข้าถึงเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/DroitAdministrative/posts/761652153850697/>
21. ไทยโพสต์. นายอักษฎางค์ ยมนาคนักวิชาการอิสระ, อบรมเด็กรุ่นใหม่วิจารณ์ พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยไม่รู้เรื่องรัฐธรรมนูญ 20 เมษายน พ.ศ.2565. [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 17 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipost.net/x-cite-news/126411/>
22. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรื. แนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 17 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2018/10/แนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ.pdf>

23. เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์, วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาธิปไตยในประเทศไทยจนถึง พ.ศ. 2475, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

24. เจษฎา พรไชยา, วิทยานิพนธ์ เรื่อง พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญ ศึกษาเปรียบเทียบประเทศอังกฤษและประเทศไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

25. พันเอก ญัฐวุฒิ สมพรหม, เอกสารวิจัย เรื่อง การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข, วิทยาลัยการทัพบก, 2566

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก ศักรนันท์ อุ่นแสงจันทร์
วัน เดือน ปีเกิด	9 กุมภาพันธ์ 2523
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2541	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 39
พ.ศ. 2550	ปริญญาตรี-โทวิศวกรรมศาสตร์ สาขายานยนต์ มหาวิทยาลัย Universität der Bundeswehr, เมืองฮัมบูร์ก ประเทศเยอรมนี
พ.ศ. 2556	หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 91
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2550	ผู้บังคับหมวดรถถัง กองร้อยรถถัง กองพันทหารม้าที่ 17 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2552	ผู้บังคับกองร้อยรถถัง กองพันทหารม้าที่ 17 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2554	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารม้าที่ 17 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2556	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2557	รองผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 5 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2558	รองเสนาธิการ กรมทหารม้าที่ 4 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2560	ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 5 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2562	เสนาธิการ กรมทหารม้าที่ 4 รักษาพระองค์ฯ
พ.ศ. 2563	หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ฯ

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน รองเสนาธิการ กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ฯ